

д-ра В. Вериги про роль ученого в розвитку Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка, д-ра В. Омельченка про сучасний стан грушевськознавства у діаспорі, а також ґрунтовне дослідження літературознавця А. Стебельської, присвячене київському проповідництву XI—XII ст. в оцінці М. Грушевського.

Особливий резонанс мали виступи гостей з України. У першу чергу це стосується пристрасної доповіді Я. Дзирри «Михайло Грушевський і українське козацьке літописання 17—18 ст.» Побудова доповіді за методологічним принципом дозволила не лише розкрити дану проблематику в її суті, але й висвітлити актуальні питання наукових пошуків у сучасний період, висвітлити болючі проблеми сучасного грушевськознавства й української історичної науки в цілому. До таких проблем можна віднести, зокрема, брак працівників достатньої кваліфікації і належних моральних якостей, які б досліджували історичний процес з усією об'єктивністю і разом з цим відчували б притягання культурологічного поля свого народу. Зачепив доповідач і питання дефіциту навчальної літератури, в якій би правдиво показувалася історія рідного народу (інтерес до неї тепер значно зріс в Україні, особливо серед молоді).

Цікавою була доповідь молодого науковця з Херсона В. Назаренка, який спинився на особливостях схеми української історії В. Антоновича. Він окремо наголосив на необхідності об'єктивного вивчення історії, звільнення наукових пошуків з пут будь-яких ідеологічних обмежень.

Хотілося б відзначити копітку працю п. К. Роговського по організації конференції і, зокрема, представлену ним виставку книжок, пов'язаних з ім'ям великого історика.

Насамкінець відбувся круглий стіл, де йшлося про сучасні завдання української історичної науки у контексті ювілею М. Грушевського.

Єдине, чого, напевно, варто було б побажати — це більшої кількості зацікавлених учасників з числа інтелектуальної української громадськості. Це думка автора даного допису, який більш як місяць перебуває у гостинній Канаді. Може, справді, в Україні (в Києві або Львові) інтерес до подібних форумів був би помітнішим хоча б тому, що ім'я М. Грушевського стало можливим вимовляти вголос зовсім недавно. Багато хто тривалий час нічого не знав про його діяльність, а для декого він був узагалі невідомий.

У цілому ж конференція стала важливим кроком у розробці грушевськознавчої тематики, допомогла висвітлити основні віхи життя й праці великого історика, громадського й державного діяча Михайла Грушевського.

І. Г. Пашук (Рівне)

Перша регіональна наукова конференція «Велика Волинь: минуле і сучасне»

14—16 листопада 1991 р. за ініціативою Рівненських краєзнавчого товариства й обласного відділення Українського фонду культури було проведено першу регіональну наукову конференцію «Велика Волинь: минуле і сучасне». Були заслухані та обговорені доповіді й повідомлення з історії, археології, фольклору та етнографії, літератури і мови, народних звичаїв і промислів тощо, які стосувалися маловідо-

мих, призабутих або раніше однобічно висвітлюваних сторінок історії колишнього Волинського краю — від сивої давнини до сучасності.

На пленарному засіданні виступив головний експерт Рівненського обласного відділення Українського фонду культури О. І. Смик, який обґрунтував єдину наукову програму «Велика Волинь». Намічено згрупувати всі наукові й краєзнавчі сили не тільки регіону, а й давно вже існуючих товариств і об'єднань «Волинь», що діють в українській діаспорі, зокрема, в Англії, Німеччині, Канаді, США, Чехо-Словаччині, Польщі. Значний інтерес присутніх викликали доповіді й повідомлення, виголошені зав. відділом Рівненського краєзнавчого музею канд. іст. наук Г. В. Бухалом «До історії волинських німців», ст. наук. прац. Житомирського краєзнавчого музею П. С. Слідзюком «Житомир — губернське місто Волині у 1804—1921 роках», викл. Рівненського педагогічного інституту ім. Д. З. Мануїльського канд. філолог. наук Я. О. Поліщуком «Осмилення Волині як етнокультурного комплексу», ст. викл. Луцького педагогічного інституту ім. Лесі Українки Г. Г. Павловською «Народна культура Волині у фольклорно-етнографічних дослідженнях Лесі Українки», прор. Рівненського інституту культури канд. філолог. наук С. І. Шевчуком «Народознавчі студії Г. Р. Равчука», наук. прац. Острозького історико-культурного заповідника Рівненської області М. П. Маньком «До історії чеських поселень на Волині».

Активно обговорювалися доповіді й повідомлення, з якими виступили учасники двох секційних засідань з проблем історії і культурних традицій регіону: В. К. П'ясецький (Рівне) «Палеолітичне місцезнаходження біля с. Жорнів Дубнівського району на Рівненщині та деякі питання стратиграфії палеоліту», А. П. Савчук (Київ) «Прип'ятське Полісся — межа давньослов'янського світу», Б. А. Прищеп (Рівне) «За матеріалами досліджень волинського міста давньоруського часу Дорогобужа», М. Ю. Костриця (Житомир) «Діяльність товариства дослідників Волині», В. Ф. Давидюк (Луцьк) «Народна гра «Куці-баба» в контексті обрядовості Західного Полісся і Волині» та інші.

На конференції директору народного краєзнавчого музею у с. Степань Сарненського району краєзнавцю М. К. Пінчуку було вручено премію «За відродження Волині», встановлену Рівненським обласним відділенням Українського фонду культури.

І. М. Гуньовський (Львів)

X Подільська обласна наукова конференція з історичного краєзнавства

Десята наукова конференція з історичного краєзнавства відбулася 5 вересня 1991 р. Більшість доповідей, прочитаних на ній, була прийнята болем за долю України. На конференції порушувалося питання про вивчення архівів не тільки України, а й Москви, Санкт-Петербурга, Парижа, Лондона, Стамбула й Варшави, в яких зберігаються матеріали з історії нашої Батьківщини (проф. І. Г. Шульга), висвітлювалася національно-визвольна боротьба українців у різні історичні періоди, визначалася роль окремих діячів у ній: Івана Мазепи, Симона Петлюри, Володимира Винниченка. Проф. М. М. Кравець виступив з доповіддю «Значення праць М. С. Грушевського для вивчення історії Поділля».